

ARGUMENTARI EN FAVOR D'UN CANVI DE MODEL DE GESTIÓ DE LES **RESERVES NACIONALS DE CAÇA** A CATALUNYA

1. Què són les Reserves Nacionals de Caça?

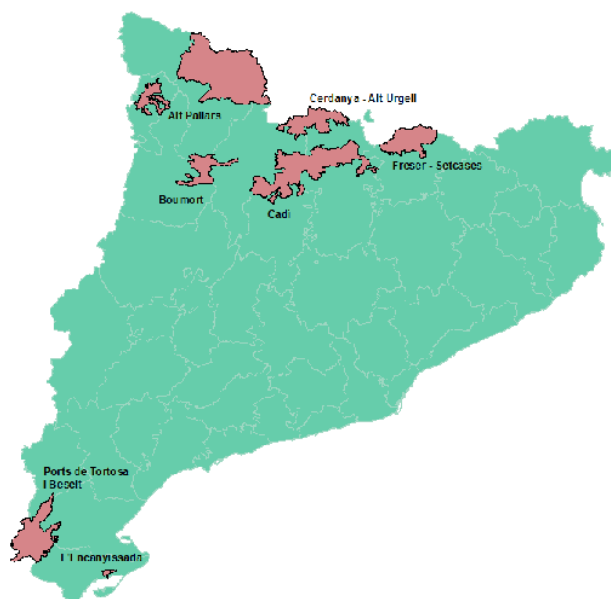
Les Reserves Nacionals de Caça (en endavant, RNC), són zones geogràficament delimitades i subjectes a un règim de caça especial, **establertes per llei¹** amb la finalitat de promoure, fomentar, conservar i protegir determinades espècies, subordinant aquesta finalitat a un possible aprofitament de la seva caça. En destaquen la cabra salvatge, l'isard, el cérvol, i el cabirol.

Per la seva gran extensió, aquestes zones mereixen un tractament cinegètic especial. Per caçar en una reserva nacional de caça cal un permís nominal i intransferible.

Estan situades en zones de muntanya de gran qualitat ecològica i paisatgística i amb fauna molt característica i del màxim interès. Per caçar en una reserva nacional de caça cal un permís nominal i intransferible.

Actualment, Catalunya té declarades set reserves, amb una superfície total de més de 225.000 ha².

Reserva Nacional de Caça	HECTÀREES
Alt Pallars	81.772
Cadí	48.449
Ports de Tortosa i Beseit	28.587
Freser-Setcases	20.200
Cerdanya-Alt Urgell	19.003
Boumort	13.097
Encanyissada	908

¹ Ley 37/1966, de 31 de mayo, por la que se crean Reservas Nacionales de Caza. Llei 8/2012, de 25 de juny, de modificació dels límits i la denominació de la Reserva Nacional de Caça de l'Alt Pallars – Aran. Llei 17/1991, de 23 de octubre, de creació de la Reserva Nacional de Caça de Boumort.

² Dossier *Reserves Nacionals de Caça, 40 aniversari, 1966-2006*. Generalitat de Catalunya.
http://www.gencat.cat/mediamb/publicacions/monografies/40anys_rnc.pdf

2. Quan es va crear aquesta figura i perquè?

La figura de la Reserva Nacional de Caça (en endavant, RNC), és una figura creada l'any 1966. L'objectiu era el foment de la caça d'espècies emblemàtiques arreu de l'Estat, especialment de grans ungulats salvatges (cérvol, isard, cabra salvatge, daina, mufló, cabirol). En aquells moments les seves poblacions eren molt minses. Les Reserves van complir molt bé la seva funció, i van servir per establir i recuperar les seves poblacions, convertint-se al llarg dels anys en focus de repoblació.

3. Com funciona la caça en una Reserva Nacional de Caça?

Els millors exemplars són seguits i seleccionats per personal públic³ amb la finalitat de poder-los mostrar als caçadors amb les condicions més favorables per què aquests els puguin abatre.

El caçador que adquireix un permís per a caçar dins la RNC, és recollit pel personal públic, i traslladat en vehicle oficial fins a la zona de caça. Allà, el personal públic l'acompanya i li indica la peça a abatre, en funció del tipus de permís adquirit pel caçador. Aquesta recerca de l'animal adequat es pot allargar un màxim de 2 dies, sempre amb l'acompanyament del personal públic.

En la majoria d'ocasions, el personal públic no només acompanya el caçador, sinó que un cop abatuda la peça, l'ajuda en el seu esquarterament i trasllat fins al vehicle (del trofeu i/o de la carn).

Si es tracta d'un permís de trofeu, l'animal és puntuat mitjançant un model. Posteriorment la Junta d'Homologació de Trofeus de Caça realitza un rànquing dels caçadors que han abatut el millors exemplars. Entre ells podem trobar-hi per exemple el fins ara Rei d'Espanya (Joan Carles de Borbó) en diverses d'aquestes classificacions.

També s'hi realitza la caça d'exemplars que no compleixen els estàndards establerts per aquestes espècies, o en determinades espècies els individus de sexe femení que no tenen tant interès. Aquesta modalitat s'anomena selectiva. Es tracta de permisos molt més econòmics i s'han d'executar en un sol dia.

Per tant a les RNC existeixen diferents tipus de permisos atenent a la residència del caçador (local, autonòmic i europeu) i al seu poder adquisitiu (trofeu o selectiva).

4. Què aporten actualment les Reserves Nacionals de Caça?

Les poblacions naturals d'ungulats salvatges s'han recuperat, gràcies les RNC i a un conjunt de factors, com l'abandonament del camp i el major control de l'activitat cinegètica i el furtivisme. Actualment aquestes espècies es troben en franca expansió, i algunes necessiten intensos controls poblacionals per a reduir els danys que provoquen als conreus. En determinats casos, l'existència de la pròpia Reserva Nacional de Caça és un problema per al control de les poblacions d'ungulats salvatges que provoquen danys als conreus (Boumort, Alt Pallars...).

La gran densitat d'ungulats salvatges en algunes àrees i en algunes RNC, està afectant els ecosistemes naturals i especialment de manera molt negativa a espècies amenaçades com el Gall Fer (RNC de Boumort i algunes zones de la RNC Alt Pallars).

Pel que fa a les expectatives cinegètiques, cal assenyalar que, des de fa anys, la gestió en Àrees Privades de Caça i en Zones de Caça Controlada aconsegueix millors resultats en la majoria d'espècies que les pròpies RNC. Per exemple, si agafem com a referència els 10 millors exemplars de trofeus homologats a Catalunya durant els anys 2000-2006:

- Cabirol: cap dels 10 millors trofeus ha estat mort en una RNC catalana. El millor trofeu d'aquells 6 anys es troba en la posició 42.
- Cèrvol: cap dels 10 millors trofeus ha estat mort en una RNC catalana. El millor trofeu d'aquells 6 anys es troba en la posició 20.
- Cabra salvatge, mufló i daina: només un dels 10 millors trofeus ha estat mort en una RNC.

5. Es poden gestionar els terrenys de l'Administració pública d'alguna manera més eficient i igual de protectora?

Malgrat que Catalunya té les competències exclusives en matèria de caça des del primer Estatut d'Autonomia, aquesta activitat encara es regeix per la Llei estatal 1/1970, que defineix dues figures d'aprofitament cinegètic perfectament adaptables a les necessitats actuals:

1. Les Zones de Caça Controlada (ZCC). Aquestes zones s'arrenden a les societats de caçadors locals, sota unes condicions i preus molt avantatjosos, i la gestió i el control continua essent de l'Administració.

2. Les Àrees privades de Caça (APC), previ pagament de la llicència corresponent per a l'aprofitament cinegètic del terreny. El titular de l'APC pot ser una persona física o jurídica, com una empresa o una societat de caçadors.

Amb aquestes dues figures, l'Administració no paga: ingressa diners a canvi de la caça en els seus terrenys. En els dos casos, l'Administració aprova un Pla d'Aprofitament Cinegètic que persegueix garantir l'aprofitament ordenat de les poblacions salvatges d'espècies cinegètiques. El Cos d'Agents Rurals realitza directament o supervisa els censos

de població d'aquests animals, i duu a terme la vigilància del compliment del Pla i de tota la legislació que regula la caça, com a la resta del territori.

Fins i tot mantenint l'actual denominació de Reserva Nacional de Caça, es poden trobar models de gestió que estalviïn al contribuent la despesa de l'acompanyament dels caçadors. Per exemple, a Suïssa i a Alemanya, l'explotació cinegètica de les RNC (selectius i trofeus) es treu a subhasta pública. L'Administració fa els censos, aprova el Pla Tècnic de Gestió Cinegètica i inspecciona i controla el seu compliment.

6. És millor per al medi ambient en general, o per a la fauna en concret, mantenir les Reserves Nacionals de Caça?

Sovint des del món de la caça es parla dels beneficis de tenir declarades les RNC per als hàbitats i fins i tot per a fauna protegida (com per gallinàcies o els grans rapinyaires). Però, per exemple, les poblacions de gall fer estan pràcticament desaparegudes a l'interior d'algunes RNC, atès que els propis ungulats salvatges, en altes densitats, destrueixen l'hàbitat de l'espècie.

D'altra banda, cal assenyalar que actualment tota la superfície de les RNC de Catalunya està integrada en altres figures de protecció (principalment la de Parc Natural). El que cal, és que els espais protegits disposin de directrius de conservació clares i compatibles amb el territori, i sobretot, que disposin de mitjans humans i materials per a donar valor afegit als pobles i a les activitats que s'hi duen a terme de manera respectuosa amb els valors naturals de cada espai.

7. Quants diners ens costen, les Reserves Nacionals de Caça?

Per molt que s'augmentessin les taxes de cacera dels ungulats salvatges, les Reserves Nacionals de Caça són totalment inviables econòmicament. Fins i tot en les RNC amb les espècies més preuades (Cabra salvatge als Ports i Isard al Pirineu). Els permisos de caça selectiva a caçadors locals surten a preus des de 8 euros, i amb la normativa actual, requereixen de l'acompanyament de personal de l'Administració (abans els Guardes de Reserves, actualment també dels Agents Rurals i en alguna RNC de personal de Forestal Catalana).

Els permisos de caça selectiva a caçadors autonòmics, a caçadors de la Federació, i a la resta de l'Estat, surten a preus que de cap manera poden cobrir les despeses generades.⁴

Una despesa innecessària al servei dels caçadors més adinerats, en moments de retallada de serveis socials essencials.

⁴ Vegeu les taxes de la caça en Reserves Nacionals de Caça a:
http://www20.gencat.cat/docs/DAR/MN_Medi_natural/MN05_Casa/Documents/Permisos/Fitxers_estatics/taxes_permisos_cassa_major_reserves_cassa.pdf
http://www20.gencat.cat/docs/DAR/MN_Medi_natural/MN05_Casa/Documents/Permisos/Fitxers_estatics/taxes_permisos_cassa_menor_porc_senglar_ocells_aquatics.pdf

8. El retorn al model anterior de gestió cinegètica, una aposta de passat

La Conselleria d'Agricultura pretén ara tornar 10 anys enrere en la gestió de les Reserves Nacionals de Caça: apartar d'elles els Agents Rurals, recuperar la figura del "Guarda de Reserves" i contractar nou personal laboral per mitjà de l'empresa privada de capital públic Forestal Catalana SA.

La figura del Guarda de Reserves va existir des de 1966 (any de creació de les Reserves Nacionals de Caça) i fins el 2008, quan la major part dels seus membres es van integrar al Cos d'Agents Rurals en un procés restringit de funcionarització.

Era personal laboral contractat per la Generalitat, amb les funcions de vigilància i col·laboració amb la gestió de les Reserves Nacionals de Caça. La seva figura tenia una sèrie d'inconvenients: contractació fora del sistema d'igualtat mèrit i capacitat, adscripció funcional i orgànica del Director de la Reserva, major opacitat en el seu funcionament, duplicitat de tasques amb el Cos d'Agents Rurals en l'àmbit de la Reserva, manca de consideració d'agents de l'autoritat (en no ser funcionaris, les seves denúncies no tenien presumpció de veracitat), manca de competència per a la protecció integral del medi ambient en l'espai de la Reserva (abocaments, incendis forestals, pesca, circulació motoritzada, aprofitaments forestals, usos del medi natural...).

Els Agents Rurals i els Guardes de Reserva esdevenien dos cossos d'una mateixa Administració amb competències i espai de treball superposades, amb els problemes de coordinació i costos logístics que representa una duplicitat gratuïta i no justificada. Aquests van ser els motius del Govern per a la unificació dels dos col·lectius.

Des de l'any 2008, aquest personal funcionaritzat dins el Cos d'Agents Rurals ha continuat fent, pràcticament en exclusiva, les feines de col·laboració amb la direcció tècnica de les Reserves Nacionals de Caça i l'acompanyament de caçadors. Ho han fet amb les condicions de treball del Cos d'Agents Rurals i amb el suport de molts funcionaris d'aquest Cos, que han passat a reforçar aquestes feines a les comarques on hi ha Reserva.

La pèrdua del personal de les Reserves no ha satisfet algun sector de caçadors i algun gestor de Reserves, que no han deixat de pressionar per a tornar a la situació anterior a 2008. Bàsicament, es pretén apartar els Agents Rurals de les Reserves i tornar a tenir un personal propi, que no sigui funcionari i per tant més fàcilment influenciable i contractable.

L'estiu de 2013 a la Reserva Nacional de Caça dels Ports de Tortosa-Beseit es van traspasar a la direcció tècnica de la Reserva 2 agents rurals (ex-guardes de Reserva funcionaritzats), i es van contractar 4 persones mitjançant l'empresa pública Forestal Catalana, SA. Es va apartar els Agents Rurals de la Reserva. No s'han fet els censos de població de la cabra salvatge, i s'han fet menys acompanyaments de caçadors que mai. Però ara aquest "nou model" es pretén ampliar arreu de Catalunya.

Des d'aquest 1 de juliol, els Guardes de Reserves que no es van funcionaritzar (una vintena), però que depenien orgànica i funcionalment del Cos d'Agents Rurals, tornen a tenir dependència orgànica i funcional dels directors de les Reserves.

I la Conselleria d'Agricultura pretén contractar nou personal laboral per mitjà de l'empresa privada de capital públic Forestal Catalana, SA per a les feines de col·laboració amb la gestió de les RNC i els acompanyaments de caça. Transitòriament, amb l'ajuda dels Agents Rurals, perquè el capital humà, i sobretot d'experiència i coneixement que tenen, encara és imprescindible per a la gestió de les RNC.

En definitiva, es pretén tornar poc a poc al model anterior a 2008. Passar d'una organització única i coordinada com es feia des del Cos d'Agents Rurals, a diverses unitats per cada RNC amb personal compartit entre Forestal Catalana, Guardes de Reserves i Agents Rurals, amb dependències i funcions diverses.

9. Quines alternatives proposem?

1). Aturar l'actual intenció de contractar nou personal pagat amb diners públics. La feina que es pretén que facin, l'està fent actualment els Agents Rurals, amb unes garanties superiors d'eficàcia i d'imparcialitat. El Cos d'Agents Rurals té encomanada la vigilància, la inspecció i la col·laboració amb la gestió de les Reserves Nacionals de Caça i de la resta del territori de Catalunya. Allò que es pagui amb diners de la Generalitat, correspon fer-ho als Agents Rurals de la Generalitat.

2) Dissenyar un model que permeti, a mig termini, deixar de fer amb diners públics els acompanyaments de caçadors a les Reserves. Habilitar uns Guies Locals de Caça, sota la tutela i la vigilància del Cos d'Agents Rurals. Això estalviarà diners als contribuents, i donarà major satisfacció al caçador, al poder contractar directament un Guia Local de caça i tenir-lo com a acompanyant durant tota la jornada i com a *portejador* de la peça abatuda. Per la seva banda el Cos d'Agents Rurals podrà centrar els seus esforços en la vigilància de la caça furtiva, i del compliment dels PTGC d'aquestes zones, com fa en la resta de territori de Catalunya.

3) Redactar i aprovar la Llei de Caça de Catalunya. Malgrat ser competències exclusives de la Generalitat, continuem regint-nos per la legislació de l'Administració franquista, i per la Llei estatal de Caça de 1970. Només dues autonomies espanyoles no disposen encara de Llei de Caça pròpia: Madrid i Catalunya. En aquesta Llei de Caça, caldrà avaluar si el país continua necessitant la figura de la Reserva Nacional de Caça, i quin model de gestió ha de regir el seu funcionament.

Catalunya, juliol 2014.